

Строеж на алохтона в западната част на Издремецката синклинала

С. Калайджиев

Държавна комисия по запасите на полезни изкопаеми, 1000 София

S. Kalaidziev — *Structure of the Allochthone in the Western Part of Izdremec Syncline*. The area under consideration is composed of several allochthonous bodies: Čeparnene, Kukerovo, Čerovo, Bov and Iskrec nappe. The Čerovo nappe is additionally sheared and thrust over the younger Bov nappe along the plane of the Ravnište overthrust. The nappe structures extend west of the area studied.

Строежът на навлачните структури в обсега на Издремецката синклинала (Б е л м у с т а к о в, 1951) източно от с. Брезе (по-точно до меридиана, отстоящ на 2,5—3 km западно от това село) е бил предмет на няколко наши публикации (К а л а й д ж и е в, 1975, 1977, 1978a, 1979).

По-долу ще проследим хода на навлаците в западната част на Издремецката синклинала — до шосето София—Петрохан—Берковица (фиг. 1).

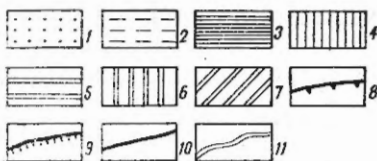
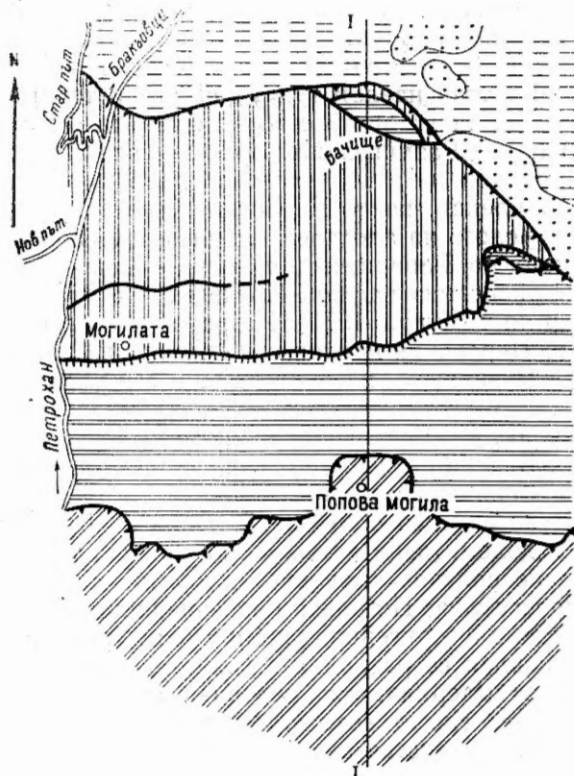
В разглеждания участък се разкриват материали на ордовика, силура, перма и триаса. П и р о н к о в (П и р о н к о в, 1971; К а н у р к о в и др., 1971) поделва триаските скали на теригенен (долен триас), варовиков (долен — среден триас) и доломитов (среден — горен триас) комплекс, а юрските — на теригенно-карбонатен (долна юра), тъмноцветен алевролитов (долна — средна юра) и варовиков (горна юра) комплекс.

Според П и р о н к о в (П и р о н к о в, 1971; К а н у р к о в и др., 1971) указаната площ се изгражда от „Бачищенски параавтохтонен блок“, „Чепърненския“, „Каишовски“, „Цървенянский“, „Манастирищенски“ и Искрецкия навлак.

„Бачищенският параавтохтонен блок“ в същност включва три алохтонни тела: Кукеровския, Церовския и Бовския навлак.

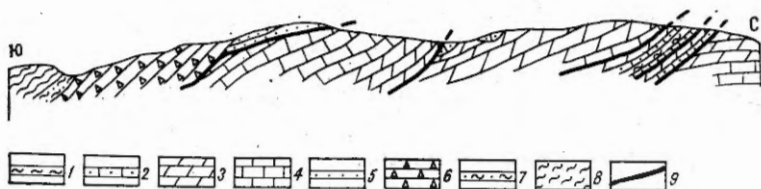
Кукеровският навлак (К а л а й д ж и е в, 1975) е представен като отделно петно в челото на надхлъзването северно от Бачище. Алохтонът се изгражда от доломитовия комплекс на триаса и теригенно-карбонатния комплекс на юрата в обратен пласторед (фиг. 2).

Церовският навлак (Т р о н к о в, 1971) по протежение на Равнището допълнително е скъсан и надхлъзнат върху по-младия Бовски навлак. Придвижването е осъществено по плоскостта на Равнищенската дислокация. Последната структура е окачествена от Пиронков като възсед-навлак. Се-

Фиг. 1. Тектонска карта на изследвания участък; съставил авторът по непубликувани данни на Попови др., Пиронков (Кануркови др., 1971) и автора

1 — юрско-долнокреден структурен етаж; 2 — старокимерски структурен етаж; 3 — Чепърненски навлак; 4 — Кукеровски навлак; 5 — Церовски навлак; 6 — Бовски навлак; 7 — Искрецки навлак; 8 — навлична линия; 9 — Равнищенски възсед-навлак; 10 — стръмен разлом; 11 — шосе

Фиг. 2. Профил през изучения участък

1 — тъмноцветен алевролитов комплекс; 2 — теригенно-карбонатен комплекс (1, 2 — юра); 3 — доломитов комплекс; 4 — варовиков комплекс; 5 — теригенен комплекс (3, 4, 5 — триас); 6 — перм; 7 — силур; 8 — ордовик; 9 — разломно нарушение

верно от Бачище Церовският навлак се разполага върху Кукеровския, а се припокрива от Бовския навлак. Освен доломитовия комплекс на триаса, теригеннокарбонатния и тъмноцветния алевролитов комплекс на юрата (в обратен пласторед) в този навлак тук участва и теригенно-карбонатният комплекс на юрата от нормалното северно бедро на Издремецката синклинала (фиг. 2). Южно от Равнищенския възсед-навлак Церовският навлак се разглежда от Пиронков като „Каишовски“ навлак, който се изгражда от същите скални комплекси, както Церовският, но разположени в нормален пласторед. Само в челото на алохтона пластове се подгъват.

В напредването по Равнищенския възсед-навлак заедно с Церовския участва и Чепърненският навлак. Последният е отбелязан тук и от Пиронков (К а н у р к о в и др., 1971). Изграден е от горноюрски варовици. Разкрива се изпод Церовския навлак под формата на петно по склона, ограничаващ от север Равнището, на около 700 m северозападно от височината Петровски кръст.

Бовският навлак, като изключим клипите на Кукеровския и Церовския навлак северно от Бачището, изцяло изгражда на земната повърхност блока, заключен между Равнищенския възсед-навлак и челото на навличането („Бачищенски паравтохтонен блок“ на Пиронков). Алохтонът е представен от варовиковия и доломитовия комплекс на триаса, теригенно-карбонатния и тъмноцветния алевролитов комплекс на юрата, разположени в нормален пласторед. Около шосето за Петрохан и на запад широко участие в изграждането на навлака взема и теригенният комплекс на триаса.

Искрецькият навлак се разкрива в южната част на разглеждания участък. Изгражда се от материалите на ордовика, силура, перма и долния триас в обратен пласторед. Както вече изтъкнахме (К а л а й д ж и е в, 1979), няма достатъчно доказателства за съществуването на отделените от П и р о н к о в (1971, 1975) (К а н у р к о в и др., 1971) Цървенянски и Манастирищенски навлаци, които разглеждаме като части от Искрецькия навлак.

Кукеровският и Церовският навлак се проследяват по новото шосе за Берковица през Петрохан, на около 53-ия километър (пред с. Гинци), където строежът им е, както северно от Бачище. Върху Церовския лежи Бовският навлак, представен тук от теригенния комплекс на триаса.

Навлачните структури като цяло продължават и на запад от шосето София—Петрохан—Берковица. Потвърждава се схващането на С т. Б о н ч е в (1910), че: „Високото плоскогорие Клокотиш—Явори—Реньово между Зли дол, Смолча, Губешката долина и Забърдето е една формена покривна маса. . .“, което не се възприе от по-късните изследователи (А т а н а с о в, 1950; В р ъ б л я н с к и и др., 1960; П и р о н к о в, 1971). Челото на навличането досега е означавано като Губешка дислокация (А т а н а с о в, 1950; В р ъ б л я н с к и и др., 1960).

Очевидно Губешката синклинала (В р ъ б л я н с к и и др., 1960) подобно на Яворецката се явява допълнителна гънка, усложняваща северното бедро на Издремецката синклинала.

В светлината на гореизложеното наложителна е принципна преоценка и корекция на съставените досега геоложки и тектонски карти на областта западно от изучената от нас територия.

Л и т е р а т у р а

- А т а н а с о в, А. 1950. Геология на западната част от Софийска Стара планина. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 20, 2—3, 183—244.
- Б е л м у с т а к о в, Е. 1951. Върху геологията на Издремецката синклинала между селата Искрец и Церово. — *Изв. геол., геогр. и хим. инст.*, 1, 3—16.
- Б о н ч е в, С. 1910. Геология на Западна Стара планина. II. Главните линии на геологичния строеж (направа) на Западна Стара планина. — *Труд. Бълг. природоизп. д-во*, 4, 1—59.
- В р ъ б л я н с к и, Б., Д. М и н ч е в, Д. Е н ч е в а, Ю. С т е ф а н о в, М. Г е о р г и е в а. 1960. Геология на Забърдето. — *Труд. геол. Бълг., сер. стратигр. и тект.*, 1, 133—160.
- К а л а й д ж и е в, С. 1975. Гънкови и навлачни структури по масива на Издремец в Западна Стара планина. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 36, 3, 275—290.
- К а л а й д ж и е в, С. 1977. Нови данни за структурните особености на полиметалното находище Бов в Западна Стара планина. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 38, 2, 119—126.
- К а л а й д ж и е в, С. 1978а. Върху навлачния строеж на Издремецката синклинала, Западна Стара планина. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 39, 1, 31—40.
- К а л а й д ж и е в, С. 1978б. Структурни особености на полиметалното рудопроявление Церово. — *Рудодобив*, 3, 6—8.
- К а л а й д ж и е в, С. 1979. Дискусионен ли е строежът на навлачните структури в обсега на Издремецката синклинала. — *Сп. Бълг. геол. д-во*, 40, 3, 247—255.
- К а н у р к о в, Г., П. П и р о н к о в, Ц. А н т и м о в а. 1971. Минерало-геохимични особености и структурна привързаност на железните орудявания при с. Брезе, Софийско. — *Изв. Геол. инст., сер. рудни и нерудни пол. изкоп.*, 21, 155—171.
- П и р о н к о в, П. 1971. Блоков строеж и развитието на алпийските структури в обсега на Издремецката синклинала. — *Год. Соф. унив., Геология*, 1, 89—106.
- Т р о н к о в, Д. 1971. Относно някои въпроси на геоложката позиция на полиметалните орудявания в триаса на Западна Стара планина. — *Год. Геол. проуч.*, 20, 77—87.

(Приета на 15. 1. 1980)